

Peer Reviewed Referred and UGC Listed Journal
(Journal No. 40776)

ISSN 2277 - 5730
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume - IX, Issue - I,
January - March - 2020
Marathi Part - I

Impact Factor / Indexing
2019 - 6.399
www.sjifactor.com

Ajanta Prakashan

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

CONTENTS OF MARATHI PART - I

अ. क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१	बदलत्या पर्यावरणाचे मराठी साहित्यातून झालेले चित्रण : कादंबरी प्रा. डॉ. अनिल बळीराम बांगर	१-१
२	पर्यावरण चळवळींचे ऐतिहासिक मूल्य चिंतन श्री. अनिल महादेव बोराडे	१०-१६
३	महाराष्ट्रातील पर्यावरण संवर्धनात कृषी पर्यटनाचे योगदान प्रा. अनिल नि. शिंदे	१७-२४
४	संत साहित्यातील प्रतिबिंबित पर्यावरण विचार : एक दृष्टीक्षेप प्रा. धनेश मधुकर हरड	२५-३१
५	जैवविविधता : संरक्षण व संवर्धन डोंगरजाळ भाग्यशाली रामसिंग	३२-३५
६	शाश्वत विकास आणि भारतातील पर्यावरण चळवळी डोंगरजाळ सरिता रामसिंग	३६-३९
७	अहमदनगर जिल्ह्यातील फळ विक्रेत्यांचे अर्थशास्त्र डॉ. सुहास आव्हाड ईश्वर अरूण म्हस्के	४०-४३
८	भारतातील पर्यावरणवादी चळवळ प्रा. काळुराम दामू शिंदे	४४-४७
९	तुकडोजी महाराज यांचे शाश्वत कृषी विकास संकल्पनेतून पर्यावरण विकास संदर्भातील विचार आणि सूचविलेले उपाय शुभांगी विजयराज मोहोड	४८-५४
१०	दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांचे अध्ययन डॉ. अतुल हंसराज साळुंके	५५-५७
११	बदलत्या पर्यावरणाचा आगरी मराठी कवितेवर झालेला परिणाम : एक आकलन डॉ. संदीपान श्रीमंत नवगिरे	५८-६३
१२	नाबाई बँकाचे ग्रामीण शेतकऱ्यांची विकासातील योगदान : एक अभ्यास प्रा. डॉ. बिराजदार एस. एम.	६४-६८

T

A-

Principal
K.E.S. Dr. C.D. Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

१०. दारिद्र्य रेपेखालील कुटुंबांचे अध्ययन

डॉ. भतूल इंदिराज साळुंके

डॉ. सी. टी. देसाय मुख वाणिज्य व सौ. कृष्णदाई ताण्डणे कला महाविद्यालय, गंदा, जि. रायगड

१) प्रस्तावना

भारत हा गरीब देश आहे. बहुसंख्य लोकांचे दारिद्र्य ही भारताच्या अर्थव्यवस्थेपूर्वीच प्रमुख समस्या आहे. स्वातंत्र्य पूर्व काळात भारताची आर्थिक प्रगती खूपचालाने प्रमुख कारण म्हणजे ब्रिटीश सरकारची भारतातील सुमारे १५० वर्षांची राजवट हे होय. भारतातील शेती व्यवसायातील सगळ्या सक्तीची वारं, अक्कड व मूलभूत उद्योगांचा जवळजवळ संपूर्ण अभाव, भारतात तयार होणाऱ्या मालाच्या ब्रिटीश मालाशी यशस्वी स्पर्धा करण्यात आलेले अपयश, भारतात आर्थिक भोगणे आखताना व कार्यवाहीत आणताना ब्रिटीशच्या हिताची केली गेलेली जपणूक यामुळे भारतीय शेती व्यवसायाच्या निर्वाह शेतीने स्वल्प प्राप्त झाले. औद्योगिकदृष्ट्या भारत अप्रगत राहिला. औद्योगिक विकास न झाल्याने वाढत्या लोकसंख्येमुळे शेती क्षेत्रावर वाढता ताण पडत गेला. यामुळे भारतात गरिबी अधिक दिसून येते.

भारतातील बहुसंख्य लोकांचे दरडोई वास्तव उत्पन्न अल्प असल्यामुळे दैनंदिन जीवनासाठी आवश्यक असणाऱ्या वस्तू व सेवांसाठी असणारी मागणी खालच्या पातळीवर राहते. अल्प वास्तव उत्पन्नामुळे लोकांनी खरेदीशक्ती कमी असते यामुळे उद्योजकांना व उत्पादकांना जास्तीत जास्त गुंतवणूकीसाठी प्रेरणा मिळत नाही. भांडवल गुंतवणूक कमी असल्यामुळे आर्थिक विकासाचा दर कमी राहतो. परिणामी, दारिद्र्यामध्ये आणखीनच भर पडत जाते.

२) दारिद्र्याच्या व्याख्या

दारिद्र्याची व्याख्या स्थलपरत्वे, कालपरत्वे भिन्न-भिन्न असते. दारिद्र्याची संकल्पना देशानुसार बदलणारी आहे. जी व्याख्या भारतात केली ती जपानमध्ये लागू पडेलच असे नाही. भारतात दारिद्र्याची व्याख्या पुढीलप्रमाणे करता येईल.

१. "ज्या व्यक्ती आपल्या मूलभूत गरजा भागविण्यापुरते मुद्दा उत्पन्न मिळवत नाही त्यांना दारिद्र्य संबोधले जाते." परंतु अमेरिकेसारख्या विकसित देशामध्ये दारिद्र्याची व्याख्या वेगळी आहे. तेथे मूलभूत गरजा भागविण्याइतके उत्पन्न सर्वांना मिळत असते परंतु ज्या व्यक्तीला किमान जीवनामान टिकवून ठेवता येईल एवढे मुद्दा उत्पन्न मिळत नाही अशा लोकांना दारिद्र्य म्हणले जाते. या अडचणीवर मात करण्यासाठी अलिकडे प्रत्येक व्यक्तीला मूलभूत अत्यावश्यक वस्तू विकत घेता येतात की नाही ते पाहिले जाते. लोकांच्या गरजा व सवयी बदलतात त्यामुळे गरजांचे प्रामाणीकरण शक्य नाही.

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REVIEWED & INDEXED JOURNAL

February - 2020 Special Issue - 235 (A)

Strengthening Business Competencies for Sustainable Development

Guest Editor

Dr. K.K. Deshmukh

Principal

S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce & B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :

Dr. Arun Gaikwad

Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :

C.A. Dr. A. D. Divekar

Prof. L. B. Malusare

Dr. H. B. Panjabi

C.M.A. S. G. Wadghule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

This journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmos Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page No
1	Goods and Service Tax (GST) and Impact of GST on Indian Economy	Mr. Balasaheb Aher	05
2	Indian Insurance Industry Growth & Future Developments	Prof. Yashwant Chaudhari	09
3	Skill Development : Opportunities and Challenges in India	Prof. Sanket Nikam	12
4	Global Financial Crisis & India : Problems and Recommendations	L. S. A. Palande	16
5	Present Scenario of Selected Companies CSR in India	Dr. G. D Borde, Mr. S.D Gopale	23
6	A Descriptive Study of Industrial Policies of India	Dr. Mrs. Kanchan Sananse	27
7	An Overview of E- Commerce Marketing In India	Dr. Nirmal Vijay D.	32
8	Impact of Education on Women Empowerment in The Middle Class Population In Pune And Pimpri Chinchwad City	Prof. Archana Aher, Dr. Rajendra Rasal	39
9	Challenges and Opportunities of Digital Payment System in India	Mr. Satyanarayan Rathi	47
10	E-Commerce Industry Challenges and Opportunities in Indian Perspective	Dr. S. R. Nikam	52
11	Sustainable Development in Agricultural Sector in India	Dr. Shirish Bhosale	56
12	Strategies of Social Media Marketing	Mr. B. N. Murtadak	60
13	Agriculture Sector & Sustainable Development	Dr. Atul Salunke	63
14	Recent Trends in Digital Women Entrepreneurship Management and Development in India	Dr. Shivaji Thore	66
15	Study of Sustainable Development in Tourism Industry of Maharashtra	Prof. Ganesh Teltumbade, Dr. Kewal Khairnar	70
16	Global Economy and Recent Trends in India	Dr. Shobha Rahane	78
17	Demonetization: Move Towards Cashless Economy (Importance and Challenges)	Mrs. Nilam Kale	83
18	Empowerment of Women - Role of BAIF Development Research Foundation	Dr. H. M. Jare, Prof. Sujata Gaikwad	87
19	To Study of MUDRA Yojana	Mr. S. A. Mahale	92
20	Online Marketing Strategies	Dr. D. M. Raut	98
21	Consumer Market outlook and Knowledge Perception Analysis Towards Commodity Trading in India	Nilesh Tayade & Mahesh Kadam	100
22	Corporate Social Responsibility and Sustainable Development in India	Dr. Archana Mali	110
23	Strengthening Business & E-Commerce	Dr. Ashok Chavan	116
24	Globalization & Indian Agriculture	Professor (Dr.) Suhas Avhad, Mr. Ganesh Walunj	122
25	E-Commerce in India: Expansion, Merits and Demerits	Dr. Adinath Gholap, Dr. Mangal Jagtap	126

Agriculture Sector & Sustainable Development

Dr. Atul Salunke

K.E.S.C.D. Deshmukh Commerce &
Sau. K.G. Tamhane Arts College, Roha, Raigad
Email: atulsalunke2007@gmail.com
Mob: 9122495813

Abstract-

Agriculture is an important contributor to employment with nearly 50 percent of the population employed in it. Agriculture sector supports the industry by providing raw materials and necessary inputs for its production. Government initiatives in Agricultural sector provide the hand holding support for the Agriculture sector to grow and progress. Agriculture sector has to achieve its objective of maximizing efficiency and also ensuring equity in a sustainable manner.

Key Words- Agriculture, Sustainable Development.

Introduction-

For a developing economy like India, agriculture is immensely important. Even a small tweak in the agriculture sector, whether it is positive or negative, impacts the economy to a great extent. The primary challenge for agriculture sector is to provide food to 1.3 billion population in India. With National Food Security Mission already in place, the onus is on agriculture to provide food for all in a sustained manner.

Agriculture is also an important contributor to employment with nearly 50 percent of the population employed in it. Agriculture sector supports the industry by providing raw materials and necessary inputs for its production. On the other hand, it consumes fertilizers, pesticides produced by the industries for its own production. So, there exists an inter dependence between agriculture and industry which is essential for the socio-economic development of the country.

Keeping in view, the importance of agriculture in socio-economic fabric of India, the Government has given special emphasis and attention to this sector.

Agriculture Sector in India : Current Scenario-

India's economic growth in 2019 is estimated at 6.8 percent. Agriculture accounts for nearly 18 percent of GDP, and employs almost half of country's total workforce.

The growth of agriculture sector in India has always been volatile, especially in last decade. Inconsistency in growth rate of agriculture has impacted farmer's income and credit worthiness adversely. Despite the volatility, in 2017-18, total food grain production in India was estimated at 275 million tonnes (MT). India is also the largest producer of pulses in the world accounting for 25 percent of global production in 2017-18 was 165 MT, making India the largest producer of milk, jute and pulses. India is also the second-largest producer of rice, wheat, groundnuts, cotton and sugarcane. It is also the second-largest fruit and vegetable producer, accounting for 10.9 percent and 8.6 percent of the world fruit and vegetable production, respectively. Share of agriculture sector in total exports of the country is 11.76 percent for the year 2018-19 as per DGCIIS data. The exports of agricultural products provide enhanced marketing opportunities for the agricultural producers and also in turn increase their income.

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REVIEWED & INDEXED JOURNAL

February - 2020 Special Issue - 235 (D)

Strengthening Business Competencies for Sustainable Development

Guest Editor

Dr. K.K. Deshmukh

Principal

S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce & B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :

Dr. Arun Gaikwad

Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :

C.A. Dr. A. D. Divekar

Prof. L. B. Malusare

Dr. H. B. Panjabi

C.M.A. S. G. Wadghule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmos Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page No.
1	Transfer Pricing	Prof. Prashant Ugale	05
2	Analytical Study of E- Commerce	Dr. Lalitkumar Ingawale	09
3	Dr. B.R. Ambedkar's Thoughts and Indian Government Policies on Economic Empowerment of Indian Women and Their Outcome in the Present Context	Mr. Olya Vasave	12
4	Impact of GST Reforms in Indian Economy	Dr. Arun Gaikwad & CMA Satish Dhokare	17
5	Correlation between Mutual Funds Investment and CNX Nifty	Dr. Dalbir Singh Kaushik	23
6	A Study of Internet Marketing in India : Challenges and Opportunities	Prof. Mrs. Shakuntala Gaikwad	28
7	A Study of Internet Marketing in India : Advantages & Disadvantages	Prof. Rupali Kotwal	33
8	Make in India : A Project of Change India	Dr. Amol Gaikwad	37
9	A Study of Handwriting & Specimen Signature Forensics	Shreyas Shelke	40
10	Role of Micro Finance in Rural Development	Prof. Geetanjali Endayit	49
11	भारतातील चिरंतन श्रेती विकामाचे विघ्नेषण	डॉ. एल. एच. पाटील, प्रा. सुकुमार पाटील	53
12	छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आर्थिक धोरण	प्रा. सीमा भोसले	60
13	सगमनेर तालुक्यातील प्रादेशिक अगमतोलाचे अध्ययन	वैशाली कानवडे	65
14	पैशाची उन्नांती व चलन निश्चलीकरण	प्रा. सीमा गुंजाळ, डॉ. प्रमोदिनी कदम	69
15	महाराष्ट्रातील श्रेतीचा शाश्वत विकाम	डॉ. डी. एन. कारे	73
16	महाराष्ट्रातील श्रेतीविषयक विकामाच्या योजना	डॉ. मनिषा आहेर	77
17	अहमदनगर जिल्ह्यातील फळ विक्रेत्यांचे अर्थशास्त्र	ईश्वर म्हस्के	80
18	निराधार बालकांच्या संगोपनासाठी काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांचे चिकित्सक अध्ययन	गीतांजली सरोदे	83
19	मुद्रा बँक योजनेच्या भारतातील कामगिरीचा आढावा	डॉ. शेखर पाटील	86
20	भारतातील कृषी आणि उद्योगांचे वर्तमान व भविष्य	डॉ. प्रमोदिनी कदम	91
21	उद्योजक पर्यावरण आणि भारतातील शेतकरी उद्योजकतेमधील अडथळे	श्री. आर. बी. त्रिभुवन	95
22	वी-म्युअलसाठी ट्रेंड विल्डिंग मॉडेल	प्रा. महेशकुमार केदार	99
23	शाश्वत श्रेती	प्रा. कविता कोटकर	107
24	डिजिटल इंडिया अभियानाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर झालेला परिणाम	डॉ. जयश्री लोहगावकर	114
25	भारताच्या आर्थिक विकामात म्युअल फंडाची भूमिका	डॉ. मनीषा सामंत	120
26	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्ती वेतन योजनेचा श्रीरामपूर तालुक्यातील अंमलबजावणीचा आढावा	प्रा. मारुती केकाणे	124
27	भारतीय बँकांमधील डिजिटल वित्तीय सेवा प्रणाली- एक आधुनिक दृष्टीक्षेप	प्रा. विकास शिंदे	130
28	टोमॅटो उत्पादन व विपणनातील अडचणी	प्रा. साहेबराव निकम	138
29	म्युअल फंड योजना	डॉ. एस. एम. भुजबळ	142

भारतातील चिरंतन शेती विकसामाने विश्लेषण

प्रा.डॉ.एल.एन.पाटील (M.A Ph.D)
उपपान्धार्य आणि सशोधन मार्गदर्शक
(अर्थशास्त्र)
शिवाजी महाविद्यालय, उदगीर
जिल्हा-लातूर

प्रा.सुकुमार दत्ता पाटील
की.ए.सी.ने विनामणमन दशमूला
वाणिज्य व मी.कृष्णमनाई वाघ्वाण
कला महाविद्यालय, येडा जि.पंचगढ.
पिनकोड- ४०२ ११६.
ई मेल- patilsdeco@gmail.com.
मो. ७२७६५७३५८९.

१) गोषवारा-

भारतीय कृषी क्षेत्रातील नवीन कार्य सूचीने एक असे ध्येय असले पाहिजे जे कृषी प्रणाली सुधारण्यावर लक्ष केंद्रित करेल आणि एकात्मिक पद्धतीने ग्रामीण विकासाकडे लक्ष देईल. भारतीय शेतीने पारम्परिकतेकडून आधुनिकतेकडे स्थित्यंतर होताना आणि चिरंतनता सुनिश्चित करण्याचे उद्दिष्ट अधिक महत्त्वाचे बनले आहे. अन्नधान्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी, दारिद्र्य आणि कुपोषण कमी करण्यासाठी, अधिक प्रभावीपणे योगदान देण्यासाठी आणि पर्यावरणदृष्ट्या अधिक टिकाऊ आणि चिरंतन होण्यासाठी कृषी क्षेत्रात बदलाची आवश्यकता आहे. हे आव्हान धोक्याचे असले तरी व्यवहार्य आणि अपरिहार्य आहे. सदरचा पेपर हा शेतीच्या शाश्वत विकासाशी संबंधित आहे. अलिकडे अधिकाधिक शेतकरी हे मुक्त विचारसरणीचे होत आहेत आणि सरकारची नवीन उपक्रम घेऊन येत असल्याने सकारात्मक बदलही आला आहे. सदरच्या अभ्यासातून असे स्पष्टवाचने आहे की, सर्वसाधारणपणे आणि विशेषतः शाश्वत शेतीच्या विकासासाठी मोठ्या प्रमाणात सहाय्यक, सरचनात्मक आणि प्रशासकीय समस्या दूर करणे आवश्यक आहे.

२) सशोधनातील कूट शब्द- भारतीय शेती, धोरण, सुरक्षितता आणि चिरंतनता.

प्रस्तावना-

मानवी विकासामध्ये शेतीची जी भूमिका आहे त्यामध्ये कोणतीच अतिशयोक्ती नाही. मानवी जीवनामध्ये शेतीचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे हे आता सर्वमान्य झाले आहे. शेती जागतिक अन्न व्यवस्थेचे आणि टिकाऊ विकासाच्या अनेक स्तंभांचे बहुआयामी योगदान देते. आज शेती अनेक आव्हानांना सामोरे जात आहे. त्यामुळे प्रत्येक वर्षी जगाचे पालन पोषण करणे अधिक कठिण बनत चालले आहे. एका बाजूला मोठ्या प्रमाणावर जागतिक लोकसंख्या वाढत आहे तर दुसऱ्या बाजूस हवामानातील बदल, प्रदुषण, जमिनीची सुपीकता कमी होणे आणि इतर अनेक ताण-तणांमुळे शेती उत्पादन मात्र कमी होत चालले आहे. हवामान बदलांच्या प्रादेशिक आणि स्थानिक प्रभावाबद्दल अनिश्चितता अस्तित्वात आहे. परंतु एकूणच जागतिक स्थितीवरून असे स्पष्ट होतं की, अन्न पुरवण्यात होणाऱ्या अल्पमदतीच्या परिवर्तनामुळे अन्न प्रणालीची स्थिरताही जास्त धाकादायक असेल. अन्नधान्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी, दारिद्र्य आणि कुपोषण कमी करण्यासाठी आणि टिकाऊ अधिक प्रभावीपणे योगदान देण्यासाठी तसेच पर्यावरणीयदृष्ट्या अधिक टिकाऊ होण्यासाठी कृषी क्षेत्रात बदलले पाहिजे आणि हे शेती क्षेत्रातील परिवर्तन चिरंतन विकासाची १५ ध्येये गाठण्यासाठी निश्चित उपयुक्त ठरणार आहे. सध्याच्या पिढीतील गरिबी आणि उपासमार निर्मुलन करणे हे अत्यंत आवश्यक आहे आणि हे चिरंतन शेती विकसामाने महत्त्वाचे उद्दिष्ट मानले जाते. जगातील बहुतांश गरिब लोक हे ग्रामीण भागात राहतात आणि केवळ ग्रामीण भागातील शेती विकसामुळेच या गरिब लोकांची आर्थिक व सामाजिक

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL.

February - 2020 Special Issue – 235 (D)

Strengthening Business Competencies for Sustainable Development

Guest Editor

Dr. K.K. Deshmukh

Principal

S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce & B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :

Dr. Arun Gaikwad

Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :

C.A. Dr. A. D. Divekar

Prof. L. B. Malusare

Dr. H. B. Panjabi

C.M.A. S. G. Wadhule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmos Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

WATIDHAN PUBLICATIONS

A-

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page No
1	Transfer Pricing	Prof. Prashant Upad	05
2	Analytical Study of E-Commerce	Dr. Lalith Kumar Ingawale	09
3	Dr. B.R. Ambedkar's Thoughts and Indian Government Policies on Economic Empowerment of Indian Women and Their Outcome in the Present Context	Dr. B.R. Ambedkar	11
4	Impact of GST Reforms in Indian Economy	Dr. Arun Galkwad & CMA Satish Bhokare	17
5	Correlation between Mutual Funds Investment and CRR Ratio	Dr. Dalbir Singh Kaushik	18
6	A Study of Internet Marketing in India - Challenges and Opportunities	Prof. Mrs. Shikantala Galkwad	18
7	A Study of Internet Marketing in India - Advantages & Disadvantages	Prof. Rupali Kulkarni	33
8	Make in India - A Project of Change India	Dr. Anul Galkwad	37
9	A Study of Handwriting & Specimen Signature Forensics	Shreyas Shetke	40
10	Role of Micro Finance in Rural Development	Prof. Geetanjali Endayil	49
11	भारतातील विविध क्षेत्रीय विकासाला विद्युत्	डॉ. एन. एच. पाटील, प्रा. सुकुमार पाटील	53
12	एचएनटी शिवाजी महाराजांचे आर्थिक धोरण	प्रा. सीमा सोमल	60
13	अहमदनगर जिल्ह्यातील पाठशाला अर्थसंचालन	शैली कागडते	65
14	शैली कागडते व चतन निधीकरण	प्रा. सीमा सुजाळ, डॉ. प्रमोदिनी कदम	69
15	महाराष्ट्रातील शैली कागडते	डॉ. डी. एन. करि	73
16	महाराष्ट्रातील शैलीकागडते विकासाला योजना	डॉ. मनिषा आहिर	77
17	अहमदनगर जिल्ह्यातील फळ विक्रीचा अर्थशास्त्र	ईश्वर म्हुस्के	80
18	निगडार शासनाच्या संशोधनासाठी काय करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांचे विकसित अर्थसंचालन	गीतांजली सरोडे	83
19	मूद्रा बँक यानेच्या भारतीय कायदेशीर आढावा	डॉ. शैली पाटील	86
20	भारतातील कृषी आणि उद्योगांचे वर्तमान व भविष्य	डॉ. प्रमोदिनी कदम	91
21	उद्योजक पर्यावरण आणि भारतीय शेतकरी उद्योजकतेमधील अर्थसंचालन	श्री. आर. डी. विद्युत्	95
22	डी. म्हुस्केसाठी बँड विविध मॉडेल्स	प्रा. महेशकुमार केदार	99
23	शासनातील	प्रा. कविता कोटकर	107
24	डिजिटल इंडिया अभियानाचा भारतीय अर्थशास्त्रावर शासनाचा परिणाम	डॉ. जयश्री लोहावकर	114
25	भारताच्या आर्थिक विभागात म्हुस्के पदाची भूमिका	डॉ. मनिषा सामंत	120
26	इंडिया मॉडी राष्ट्रीय विद्युत् निधी बचत योजनेचा श्रीरामपूर जिल्ह्यातील अर्थसंचालनाचा आढावा	प्रा. मारुती केकाणे	124
27	भारतीय बँकांमधील डिजिटल वित्तीय सेवा प्रणाली - एक आधुनिक दृष्टी	प्रा. विकास शिंदे	130
28	टोर्सेटो उत्पादन व विपणनातील अर्थसंचालन	प्रा. साहेबराव निकम	138
29	म्हुस्के फंड योजना	डॉ. एम. एम. भुजबळ	142

छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आर्थिक धोरण

पा. सीमा जालिंदर भोसले

महालयक प्राध्यापक

श्री श्री टी देशमुख कॉलेज आणि

श्री जगन्नाई नाथरण कला महाविद्यालय

ता. गेलान्ति गयगड

मोबा नं ७७९६८३८६६३

प्रस्तावना :-

छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्वराज्याचे धोरण आखत असताना सर्वसामान्य लोक, शेतकरी यांचे शोषण टाळण्यासाठी अशा प्रकारची काळजी घेतल्याचे दिसून येते. शिवकालीन महसुल व्यवस्थेचा विचार करत शिवकालीन महसुल व्यवस्था व पेशवेकालीन महसुल व्यवस्था प्रकारचा अभ्यास करवा लागता. शिवाजी महाराजांचा काळामध्ये महसुल व्यवस्थेच्या दृष्टीने स्वराज्य व मोगलाई अशा प्रकारचे दोन विभाग पाडण्यात आले होते. स्वराज्य म्हणजेच स्वतःचे म्हणजेच शिवाजी महाराजांच्या ताब्यात असलेला प्रदेश हा मोगलाई म्हणजे परकीयांच्या ताब्यात राहून शिवाजी महाराजांना खंडणी देणाऱ्या प्रदेश होय. शिवाजी महाराजांनी आर्थिक शोषण शेतकऱ्यांविषयी राखत असताना शेतकऱ्यांचे द्विज झोळ्यांमोड उचले होते. शेतकऱ्यांचे शोषण टाळण्याचा प्रयत्न त्यांनी केला होता.

शोध निबंधाची उद्दिष्टे :-

१. शिवाजी महाराजांच्या आर्थिक धोरणाचा शोध घेणे.
२. शिवाजी महाराजांनी आर्थिक धोरणाच्या विकासासाठी कोणकोणत्या उपाययोजना राखल्या होत्या याचा शोध घेणे.
३. शिवकालीन आर्थिक महसूल धोरणाचा अभ्यास करणे.

शोध निबंधाची गृहितके :-

१. शिवाजी महाराजांनी जमिन महसुलामधील दोष ओळखले होते व ते काढून शेतकऱ्यांना दिलासा देणारे महसुल धोरण आखण्याचा प्रयत्न केला.
२. शिवाजी महाराजांनी शेती व्यवस्थेचा व शेतकऱ्यांचा विकास होण्यासाठी विविध प्रकारच्या सवलती राखण्याकडून दिल्या होत्या.
३. शिवाजी महाराजांचे सरदारांना व सैन्याला असे आदेश होते की शेती व्यवस्थेला व शेतकऱ्याला कुटल्यासाठी प्रकारचा त्रास होऊ नये.
४. शिवाजी महाराजांनी युद्धमोहिमेच्या वेळी शेतकऱ्यांचे नुकसान होऊ नये म्हणून लष्कराला आज्ञा दिल्या होत्या.

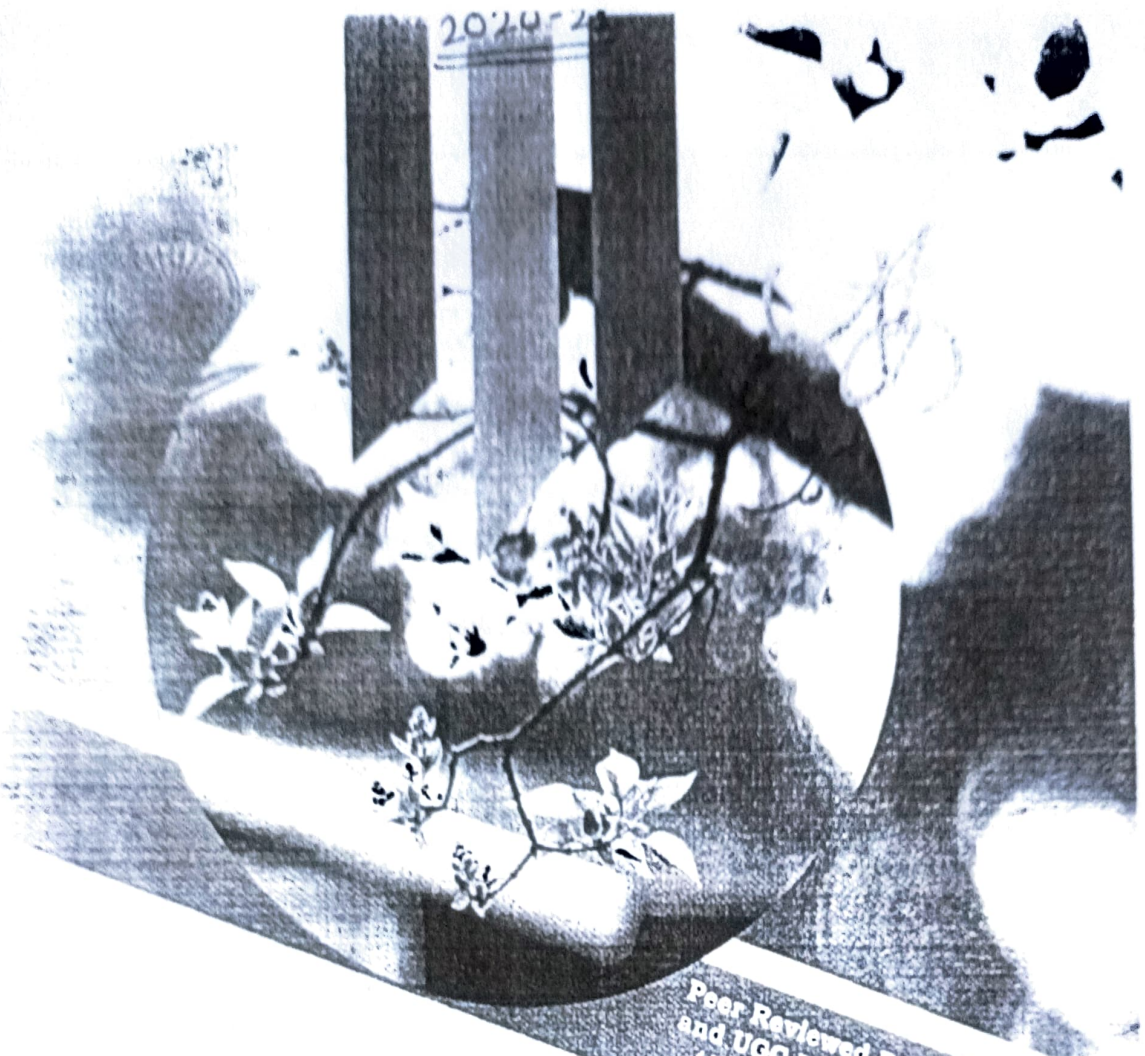
शिवकालीन शेतीचे स्वरूप:-

आजच्या महागाद्यालयात जमिन विविध प्रकारची होती. देशावर असणारी जमिन जरी काळो आणि खोल असली तरी तिच्यातही अनेक प्रकारचे उदा. काळी, तांबडी, हलकी, तपकिरी, तांबट जमिन साधारण पडती.

2020-21

Peer Reviewed Referred
and UGC Listed Journal
(Journal No. 40776)

ISSN - 2277 - 5730
An International Multidisciplinary
Quarterly Research Journal

AJANTA

Volume IX, Issue - IV, October - December - 2020
Marathi Part - I

Impact Factor / Indexing
2019 - 6.399 (www.sjifactor.com)

AJANTA PRAKASHAN

A-

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

CONTENTS OF MARATHI PART - I

अ. क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१	मासिक जिल्हातील समिद्ध धार्मिक स्थळांचे धार्मिक अभ्ययन प्रा. ए. पी. मिमाळ डॉ. डी. के. होळकर	१३
२	कथे ईशू भजावा। प्रा. डॉ. श्याम नेरकर	१४
३	कोरोनोतर कासखंडातील मराठी साहित्याची दिशा प्रा. डॉ. सूर्यकांत हरिश्चंद्र गिजे	१५-१६
४	कर्म संकल्पना ममजून घेताना डॉ. सुनील काळमेघ	१६-१७
५	महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिमेचा एक अभ्यास, विरापता मराटवाडा प्रा. सुरेश लक्ष्मण शहापुरे	१७-१८
६	वाढत्या नागरिकरणाचा पर्यावरण व मानवी जीवनावरील होणारा परिणाम जयवंत पिराजी जुकरे	१९-२०
७	आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्यांच्या कर्जविषयक स्थितीचा अभ्यास: विशेष संदर्भाने विधवा शारदा जगन्नाथ खेडकर	२३-२४
८	आरोग्य व्यवस्था : कामगारांसाठी आरोग्य विमा आर्थिक कवच डॉ. वासंती निचकवडे	२४-२६
९	सामाजिक जाणवंचा आविष्कार: मी हिजडा...मी लक्ष्मी! डॉ. ल. ना. वाघमारे	२७-२८
१०	वारकरी संप्रदायातील संतलक्षणे - एक अभ्यास विवेक नामदेव चव्हाण	२९-३०
११	माध्यमिक शाळेंतील शहरी आणि ग्रामीण पुरुष आणि स्त्री भूगोल शिक्षकांमधील माहिती नंत्रज्ञान वापरबद्दलच्या दृष्टीकोन विषयीचा तुलनात्मक अभ्यास डॉ. किर्ती सदार विपीन माकडे	३०-३२
१२	वि.शा.गवय आणि समुपदेशन सी. कीर्ती नितीन सांगळे	३२-३३

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

❧ CONTENTS OF MARATHI PART - I ❧

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
२६	भहात्या फुते यांचे सार्वजनिक सत्यधर्म विषयक विचार प्रा. नवनाथ ज्ञानोबा पवळे	१२३-१२६
२७	कोरोना एक संसर्गजन्य आजाराच्या काळात राष्ट्रीय सेवायोजनेची भूमिका डॉ. संगिता भालचंद्र काटकर	१२७-१३१
२८	बहिष्कृत भारत या वृत्तपत्राच्या जडणघडणीत महारेतरांचे योगदान डॉ. सुर्यकांत महादेवराव कापशीकर	१३२-१३६
~~२९~~	~~छत्रपती शिवाजी महाराजांचे संदेशवहन शैवातील क्रांती प्रा. सीमा जा. भोसले~~	~~१३७-१४६~~
३०	भारतातील ऑनलाईन शिक्षणातील वस्तुस्थिती.....उपयोगिता व मर्यादा एम. व्ही. कोल्हे	१४७-१४९
३१	साठोतरी साहित्यप्रवाचा 'स्त्री' कडे पाहण्याचा दृष्टिकोन प्रा. कांबळे डी. आर.	१४८-१५१

A-

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

२९. छत्रपती शिवाजी महाराजांची संदेशवहन क्षेत्रातील क्रांती

प्रा. सीमा जा. भोसले

डॉ. सी.डी. देशमुख वाणिज्य व सौ. के.जी. ताम्हाणे कला महाविद्यालय, रोहा. ता. रोहा, जि. रायगड.

प्रस्तावना

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळी दूरध्वनी, भ्रमणध्वनी, फॅक्स, इंटरनेट, व्हॉट्सअप, यूट्यूब, इन्स्टाग्राम, फेसबुक, टिकटॉक, इंटरनेट सेंटेलॉईट फोन, मोबाईल अशा संदेशवहन करणाऱ्या सगळ्या किंवा आधुनिक यंत्रणा अस्तित्वात नव्हत्या. तरीही या राजाने आपल्या बुद्धिमतेचा उपयोग करून ग्लोबल वातावरणाच्या प्रकारची संदेशवहन व संपर्क यंत्रणा उभारण्यात आणि राबविण्यात यश मिळविले आहे.

आजही जगातील सर्वात वेगवान समजल्या जाणाऱ्या टोनच शक्ती शास्त्रज्ञांना अभिप्रेत आहेत त्या म्हणजे ध्वनी आणि प्रकाश. आज सर्वात जास्त वेगाने उड्डाण करणारे विमान ध्वनीच्या गतीवरून मोत्रले जाते. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या जन्मापूर्वी डोळसपणे याचा उपयोग हिंदवी स्वराज्यासाठी करणाऱ्या राजा शिवाजी हा एक वैज्ञानिक बाळगणारा राजा म्हणूनही ओळखला जातो.

शोध निबंधाची उद्दिष्टे

1. शिवाजी महाराजांची संदेशवहन यंत्रणा समजावून घेणे.
2. शिवाजी महाराजांनी संदेशवहन यंत्रणेत कोणकोणत्या उपाययोजना राबविल्या होत्या त्याचा शोध घेणे.
3. शिवकालीन संदेशवहन धोरणाचा अभ्यास करणे.

२) शोध निबंधाची गृहितके

1. शिवाजी महाराजांनी संदेशवहन यंत्रणा ओळखली होती व रयतेच्या कल्याणासाठी त्याचा उपयोग केला.
2. शिवाजी महाराजांनी किल्ल्याच्या व्यवस्थेचा धोका ओळखून त्यावर संदेशवहन यंत्रणेचा शोध लावला होता.
3. शिवाजी महाराजांनी युद्ध मोहिमेच्या वेळी संदेशवहन यंत्रणेचा उपयोग केला होता.

३) संशोधन पद्धती

प्रत्युत शोधनिबंधासाठी माहिती संकलित करण्यासाठी दुय्यम साधनांचा (स्रोतांचा) वापर करण्यात आला आहे. त्यासाठी सदर पुस्तके, इंटरनेट तसेच इंटरनेटवरील मराठी विश्वकोष इत्यादींचा आधार घेण्यात आला आहे.

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S
RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2020 Special Issue - 235 (B)

Strengthening Business Competencies for Sustainable Development

Guest Editor
 Dr. K.K. Deshmukh
 Principal
 S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce & B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :
 Dr. Arun Gaikwad
 Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :
 C.A. Dr. A. D. Divekar
 Prof. L. B. Malusare
 Dr. H. B. Panjabi
 C.M.A. S. G. Wadghule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

- This journal is indexed in :
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
  - Cosmos Impact Factor (CIF)
  - Global Impact Factor (GIF)
  - International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

Principal
 K. E. S. Dr. C. D. Deshmukh
 Comm. & Sau. K. G. T Arts
 College, Roha - Raigad

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page No.
1	The Study on Pocket Money and Teaching on Financial Literacy with Special Reference to College Students from Rural Areas	Dr. Samrat Jadhav	05 ✓
2	Marketing Issues and Challenges of Self Help Groups in Ahmednagar District (MS) - A Study	Rahul Thorat	12
3	Digital India	Jyoti Hase	18
4	A Comparative Study on Financial Performance of Public Sector Banks, Private Sector Banks and Foreign Banks	Dr. Arun Gaikwad & Prof. Manisha Shinde	21
5	Consumer Buying Behaviour about Selection of Television Brands in Nashik City	Prof. Ms. Amita Gupta	29
6	E-Commerce in India - Challenges and Opportunities	Prof. Kailas Datir	34
7	Sustainable Development through Green Marketing	Dr. Mrs. Vidyullata Hande	39
8	Customer Retention Strategies by LIC for Maintaining Relationship to Their Policyholders in Nashik City	Prof. Ms. Sonali Limaye	45
9	Role of RBI in Financial Inclusion	Dr. R. S. Shirsi	52
10	Financial Analysis of Non-Performance Asset (NPA) of Selected Schedule Commercial Bank India	Dr. Laxminarayan Kurpatwar	57
11	Economics of Sustainable Development in India	Shantaram Sonawane	62
12	Impact of Economic Slowdown on Indian Economy & Steps Taken by Govt of India	Jayraj Javheri & Dr. Rakesh Patil	66
13	Financial Literacy	Dr. Surekha Bhingardive	69
14	Importance and Scope of Forensic Accounting	Prof. B. P. Darekar	73
15	Latest Trends in work Culture (H.R.M.)	Ms. Ujwal Khamkar & Prin. Dr. S. R. Kenjale	76
16	E-Commerce	Kanchan Shete	80
17	Impact of GST on Indian Economy	Dr. Sanjeevani Munde	88
18	HRM Practices in Public & Private Sector Bank - Comparative Study	Prof. Tushar Bagul	92
19	Impact of Digitalisation on Consumer Behaviour in Banking Industry	MS. Neha Priyanka & Dr. Sanjay Jadhav	97
20	Demonetization, Democracy and Indian Economy	Prof. Eknath Lahmate	102
21	Co-Operative Governance : MGNREGA	Prof. Sharda Bhudhwant	108
22	Online Marketing - Advantages and Challenges in India	Prof. Swati Shelake	112
23	Application of Green Accounting in Sustainable Development with Reference to SMEs in Nashik	Dr. Chandrakant Chaudhari	118
24	A Study of Sustainable Tourism Opportunity in North Maharashtra	Dr. Jitendra Sali	124
25	Work Place Management - An Effective Strategy for Employee Retention	Dr. Seema Pillai	129
26	A CAMEL Model Analysis of Selected Public Sector Banks in India	CMA Sandip Wadghule & Dr. Ramesh Darekar	136
27	E-Commerce	Prof. Smt. Vaishali Kshirsagar	142
28	Skill India for Sustainable Development	Dr. Archana Hase	146
29	Challenges of India Post Payments Bank	Dr. Pratap Phalphale	150

The Study on Pocket Money and Teaching on Financial Literacy with Special Reference to College Students from Rural Areas

Dr. Samrat Ashok Jadhav

Head, Department of Accountancy

KES's Dr. C. D. Deshmukh Commerce & Sau. K. G. Tamhane Arts College, Roha, (MS)

Email - prof.samratjadhav99@gmail.com

Contact- 9987156996

A. Introduction

Pocket money for the students is not only evolving concept not only in urban areas and also in rural town areas of districts in India. It is an extra money that college students receiving from their parents or from relatives. Financial literacy indicates awareness of people regarding their individual financial transactions in particular and other basic economic knowledge in general.

However, Pocket money is a form of responsibility that teaches the student the meaning of money and sense of spending on various heads of his/ her expenditures. The money as medium of exchange has great importance in this materialistic world. Proper management of money is required to allocate this medium among needs – basic, comforts and luxuries. The money management should start from the college itself in the interest to develop financially literate citizens. This will help the future anticipated investors to stay away from frauds and also to create the wealth for all kinds of needs, personal or social. The literature on pocket money management has explores only the spending pattern of students and their socio-economic status. Thus, such type of study is required to fill huge gap of research on this topic.

B. Review of related literature

Biattacharjee (2014) have assessed financial literacy and factors influencing financial literacy in India. He conducted collected data through questionnaires to investors in three villages of Assam (Barpeta District). This research has explored that majority of the investors have basic knowledge regarding bank saving account, life insurance policies, public provident fund and national saving certificate. However, advanced knowledge pertaining to financial market instruments, capital market, mutual fund were found at minimal level.

Shankari, et al (2014) through the research in Tamilnadu with sample of 500 respondents have found an overall low financial literacy in the sample. **Suwanaphan (2013)** after analysis of survey of 400 sample academic support staffs of Change Mi University in Thailand has found out that there is an overall low financial literacy negatively affected saving behavior or leads to overspending. **Norvilitis, et. Al, (2006)** has pointed out that qualities and learning or education are the main factors influencing the management students' spending patterns and money management.

Abhijeet Birari and Umesh Patil (2014) in their research work 'Spending and Saving Habits of Youth in the City of Aurangabad' has found that students belonging to different education levels differ significantly in spending in many categories. They have noted that the spending pattern of male and female youth is different. The considerable portion of spending

Printing Area

www. **विद्यावाती** कॉम
YouTube Channel

Vidyawarta is peer reviewed research journal. The review committee & editorial board formed/appointed by Harshwardhan Publication scrutinizes the received research papers and articles. Then the recommended papers and articles are published. The editor or publisher doesn't claim that this is UGC CARE approved journal or recommended by any university. We publish this journal for creating awareness and aptitude regarding educational research and literary criticism.

The Views expressed in the published articles, Research Papers etc. are their writers own. This Journal dose not take any libility regarding approval/disapproval by any university, institute, academic body and others. The agreement of the Editor, Editorial Board or Publication is not necessary.

If any judicial matter occurs, the jurisdiction is limited up to Beed (Maharashtra) court only.

IMPACT FACTOR

5.395

Govt. of India,
Trade Marks Registry
Regd. No. 3418002

<http://www.printingarea.blogspot.com>

☞ Printing Area : Interdisciplinary Multilingual Refereed Journal ☜

A
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

http://www.printingarea.blogspot.com
www.vidyawarta.com/03

14) A thematic approach to the short stories of Nadine Gordimer Vishnu Pundali Shekokar & Dr. MANGESH ADGOKAR, Jhunjhunu, Rajasthan	66
15) Erosion of Traditional Knowledge and the Need for Institutionalisation in ... Dr. Suresh Babu P., Changanacherry	69
16) Challenges and Problems for Indian Economy due to Population Explosion Dr. Tiparse Ashok P., Dist. Nanded	74
17) Gender Justice and Issue of Child Custody Rajendra Prasad Verma, Bikaner(Rajasthan)	79
18) A Study of Subalterns: African-American and Dalit Literature Dr. Santosh L. Wankhede, Dist: Jalna	85
19) Teaching of Political Science Curriculum at B.Ed. Level: A Review Owais Ahmad Siddiqui	90
20) Exploring the Structure, Process and Market of Securitization in India Dr. Samrat Jadhav	96
21) भास्तीब आदिवासी - लक्षणणे आणि त्यांचे सांस्कृतिक व धार्मिक जीवन प्रा. सतिश प्रकाश जहिरे, ता. जि. धुळे (महाराष्ट्र)	98
22) धुळे, जिल्हा व शहरातील बालकांमगार : संख्यात्मक स्थितीचा अभ्यास प्रा. डॉ. कलशरे जितेंद्र दयदु & प्रा. देसले सुरेश रमण, जि. धुळे	101
23) विदर्भ व मराठवाड्यातील सिंचन अनुशोधाची सद्यस्थिती गायकवाड जयानंद कापूरंग, औरंगाबाद	105
24) श्री.समर्थ रामदास स्वामींची जन्मभूमी श्री क्षेत्र जांबसमर्थ परिसराचा १ - एक भौगोलिक अभ्यास प्रा.डॉ. भास्कराहेब सोनाजी देवकर, जि. जालना	107
25) मराठीचा भाषालक्ष्यी अभ्यासक्रम : अध्यापनाच्या दिशा डॉ. विठ्ठल जंबाले, देगलूर	113
26) भारतीय महिलांचे सामाजिक क्षेत्रातील ऐतिहासिक योगदान : प्रा.डॉ. यजानन नत्थुजी कळंबे, पंढरा	118

Exploring the Structure, Process and Market of Securitization in India

Dr. Samrat Jadhav

Introduction

Securitization is a process of pooling and repacking of homogenous illiquid financial assets into marketable securities that can be sold to investors. The transaction of securitization has three important drivers viz. the Originator, the Special Purpose Vehicle (SPV) and the Investor. There are three distinctive steps in a securitization transaction. The first step is to create a SPV to hold the financial assets underlying the securities. The second step is to sale the financial assets to the SPV which will hold the assets and realize the same. The last step is to issue the security to investors. In case of banks, financial institutions and Non-Banking Financial Corporations assets which may be securitized are housing loan, vehicle loans, export credit loan, term loans, bill receivables, etc.

Historical Background

Securitization in India is in nascent stage though it has been in existence for over two decades from early 1990. The first securitization deal took place in India between Citibank as originator and GIC Mutual Fund as Special Purpose Vehicle (SPV) in the year 1991 for Rs.160 mn. by securing few auto loans.

The process on 'securitization' in India is governed by Securitization and Asset Reconstruction of Financial Assets and Enforcement of Security Interest (SARFAESI) Act, 2002 and RBI Guidelines. The objective behind enactment of laws, amendments and guidelines was the sale

or securitization of Non-Performing Loans (NPL) by banks and financial institutions in favour of Assets Reconstruction Companies (ARCs) registered with RBI under SARFAESI.

Objectives of the Study

This study is intended to explore the volume of Indian securitization market, securitization structure prevalent in India, process of securitization and the retail asset securitization volume by Priority Sector Lending (PSL) and Non Priority Sector Lending (NPSL) eligibility.

Discussion: Data Analysis and Interpretations Securitization structure prevalent in India

In India, there are two structures of securitization transactions. First, is bilateral Sales or **Direct Assignments** and the second, is **Special Purpose Vehicle (SPV)** structure. In India, 80% of securitization is in form of bilateral sales or direct assignment. It is between Banks and Financial Institutions (FIs). So, direct assignments have dominated Indian securitization market. SPV is a trust or a company created for the purpose of securitization. It buys assets from originators (Banks) and packages them into security for further sale to investors. The financial structure of securitized product is a function of the type of the instrument to be issued i.e. Pass through Certificate (PTC)

Process of securitization

The process of securitization is based on the motives of improvement in Capital adequacy, reduction in Non-Performing Loans (NPL or NPA) and generating liquidity. There are three parties which provide fuel to complete the process of securitization in three stages. Firstly, the Originators (i.e. Banks, NBFCs and Mutual Funds) having pool of such assets sells or assign them to SPV against cash. Secondly, SPV has to do the credit rating for the securitized. Thirdly, the SPV converts these assets into divisible securities to enable it to sell them to investors through private placement or stock market in return for cash.

123-4

ANALYSIS OF CSR ACTIVITIES OF CORPORATE SECTOR IN RURAL AREA (SPECIAL REFERENCE TO ROHA TALUKA)

DR. KAMLAKAR E. KAMBLE

Head Dept. of Commerce

Dr. C. D. Deshmukh Commerce & Arts College, Roha -Raigad

Introduction

At present India is the world's second- fastest growing major economy, with an average annual Gross Domestic Product (GDP) growth rate of 5.8 percent for the past two decades. Vanaik Achin, 2006 The crossing of India GDP over a trillion dollar mark in 2007 puts India in the elite group of 12 countries with trillion dollar economy. (The Economic Times, 2007) India's largest service industry account for 54 percent of the country's GDP while the industrial and agricultural sector contribute 29 percent and 17 percent respectively. Agricultural is the predominant occupation in India, accounting for about 60 percent of employment. The service sector makes up a further 28 percent and industrial sector around 12 percent of the employment. (The World Fact Book- India, 2007)The Indian economy grew by an average of 8.7 percent during the year 2005 to 2007. The growth of the Indian economy is indicative of the dynamism in the economy, even with the global recession in 2008- 2009. When the economy of several Western countries shrank or remained static, the Indian economy grew by 5.8 percent in 2008 and is expected to grow by nearly 7.2 percent in 2010 with further growth prospects up to 9 percent in 2011. (HanumanthRao, 2008)

Having noted the above, it should be realized that GDP growth per se cannot be an end in itself. It is important for this GDP growth to translate into a better quality of life for the majority of the people, in particular for those below the poverty line. It is more important

A

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

ISSN 2277 - 5730
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume - IX

Issue - III

OCTOBER - DECEMBER - 2020

ENGLISH PART - I

Peer Reviewed Referred
and UGC Listed Journal

Journal No. 40776

www.sjifactor.com

IMPACT FACTOR / INDEXING
2019 - 6.399
www.sjifactor.com

❖ EDITOR ❖

Asst. Prof. Vinay Shankarrao Hatole

M.Sc. (Maths), M.B.A. (Mktg.), M.B.A. (H.R.),
M.Com. (Auditing), M.Com. (Prod. & Dist.), M.Ed.

❖ PUBLISHED BY ❖

Ajanta Prakashan

Aurangabad. (M.S.)

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

19. The Role of Young Volunteer towards COVID-19

Dr. Kamlakar Eknath Kamble

(Head Department of Commerce), KES's Dr. C. D. Deshmukh Commerce & Sau. K. G.
Tambhane Arts College, Roha-Raigad.

Abstract

Young Volunteer play a vital role in the National volunteer community. In midst of the coronavirus pandemic, youth volunteers are looking at innovative ways to assist their communities, particularly to those most at risk. It is not possible for Civilisation of backwards, while there is youth in the world.

Today, a virus has spread turmoil in the world. It has made us realize how shallow the materialistic pleasures are in life and preeminent, the life itself. Before this, people in the world believed that the cardinal was the jobs they were doing, the places visited, the cars owned or the clothes worn. Most of all, the younger generations fall in this trap of creating a virtual reality for themselves while there is a war going on in the world, there is a sudden spur of radical nationalism in the country, or the forests are on. All that matters to most of the youth is the social life they are maintaining. Even after all of this, one cannot deny that young people are the drivers of change.

Key word: COVID-19, pandemic, virus, young Volunteer.

Even after all of this, one cannot deny that young people are the drivers of change. They are the ones who shape the future. Time and again, it has been proven that whenever the world was in shackles, youth used to come forward, took charge and changed the course of history. Be it Malala Yousafzai, who took a bullet through her head together for educating women in Pakistan, and become an inspiration for millions of women around the globe who were denied their rights. Mark Zuckerberg, who established that it is not necessary to be 50 to build something as huge as Facebook or, be it someone as young as Greta Thunberg who protested in front of the Swedish Parliament building, giving rise to worldwide concentration on environmental issues like Global Warming. Who would have thought that a mutant virus could crash the world economies and result in all people being locked up inside their homes? Yet, here we are, in this situation. It is time for young people to come forward and take charge. It is necessary to understand here that the enemy is invisible, it cannot be fought and it cannot be tamed. So how do we fight with an enemy like that? The answer is simple: by being prepared, by

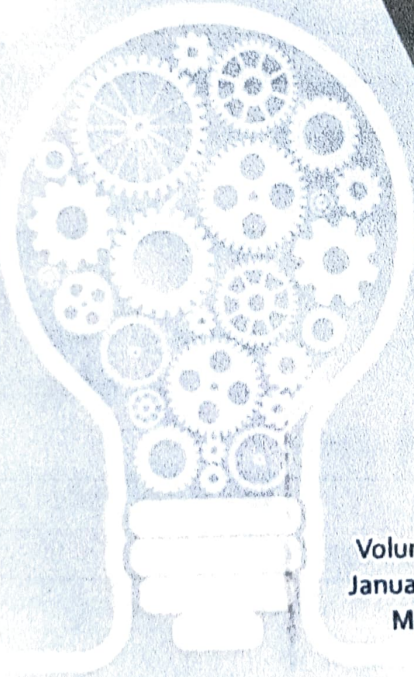

Peer Reviewed Referred and UGC Listed Journal
(Journal No. 40776)

ISSN 2277 - 5730

AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume - IX, Issue - I,
January - March - 2020
Marathi Part - I

Impact Factor / Indexing
2019 - 6.399
www.sjifactor.com

Ajanta Prakashan

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

CONTENTS OF MARATHI PART - I

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१	वदलत्या पर्यावरणाचे मराठी साहित्यातून झालेले निव्वण : कादंबरी प्रा. डॉ. अनिल बळीराम बांगर	१-१
२	पर्यावरण चळवळीचे ऐतिहासिक मूल्य नितन श्री. अनिल महादेव बोराडे	१०-१६
३	महाराष्ट्रातील पर्यावरण संवर्धनात कृषी पर्यटनाचे योगदान प्रा. अनिल नि. शिंदे	१७-२४
४	संत साहित्यातील प्रतिबिंबित पर्यावरण विचार : एक दृष्टीक्षेप प्रा. धनेश मधुकर हरड	२५-३१
५	जैवविविधता : संरक्षण व संवर्धन डोंगरजाळ भाग्यशाली रामसिंग	३२-३५
६	शाश्वत विकास आणि भारतातील पर्यावरण चळवळी डोंगरजाळ सरिता रामसिंग	३६-३९
७	अहमदनगर जिल्ह्यातील फळ विक्रेत्यांचे अर्थशास्त्र डॉ. सुहास आव्हाड ईश्वर अरूण म्हस्के	४०-४३
८	भारतातील पर्यावरणवादी चळवळ प्रा. काळुराम दामू शिंदे	४४-४७
९	तुकडोजी महाराज यांचे शाश्वत कृषी विकास संकल्पनेतून पर्यावरण विकास संदर्भातील विचार आणि मूचविलेले उपाय शुभांगी विजयराज मोहोड	४८-५४
१०	दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांचे अध्ययन डॉ. अतुल हंसराज साळुंके	५५-५७
११	वदलत्या पर्यावरणाचा आगरी मराठी कवितेवर झालेला परिणाम : एक आकलन डॉ. संदीपान श्रीमंत नवगिरे	५८-६३
१२	नाबार्ड बँकाचे ग्रामीण शेतकऱ्यांची विकासातील योगदान : एक अभ्यास प्रा. डॉ. बिराजदार एस. एम.	६४-६८

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

३. महाराष्ट्रातील पर्यावरण संवर्धनात कृषी पर्यटनाचे योगदान

प्रा. अनिल वि. शिंदे

डॉ. सी. डी. देशमुख रोहा, ता. रोहा, जि. रायगड.

गोबवारा

निसर्ग आणि मानव यांचा संबंध अतूट आहे. हा संबंध बदलत्या काळाप्रमाणे जरी बदलत आला असला, तरी हा बदल अनुकूलतेकडे झुकणारा असायला हवा. पण आजमात्र दुर्दैवाने हा बदल प्रतिकूलतेला चालना देणारा ठरत आहे असे म्हणायची वेळ आली आहे. त्यामुळेच निसर्ग आणि मानव या दोघांचेही अस्तित्त्व अबाधित ठेवण्यासाठी कृषी पर्यटन हा सर्वात महत्त्वाचा दूवा ठरतो आणि त्यामुळे पर्यावरणाचे संवर्धन देखील होते. कृषी पर्यटन सध्या मोठ्या प्रमाणात नावारूपस येत आहे. या व्यवसायामुळे शेतकरी शेतीतून मिळणार्या पैशा पेक्षा या व्यवसायाच्या माध्यामातून मोठ्या प्रमाणात तो पैसा उभारू शकतो. त्यामुळेच कृषी पर्यटनाला वाव मिळावा या हेतून शासनाने विविध योजना आणि भविष्यातील या क्षेत्रातील वाढती मागणी याची दखल घेऊन आपल्या कडील प्रत्येक शेतकऱ्याने कृषी पर्यटनास सुरुवात करण्यासाठी शासकीय स्तरावर मोठ्या प्रमाणात योजना राबवत आहे. खरंतर कृषी पर्यटन ही परदेशी संकल्पना आहे. ब्राझील, न्यूझीलंड, ऑस्ट्रेलिया या देशात ती खूप लोकप्रिय आहे. आपल्या देशातही आता ही मोठ्या प्रमाणात नावारूपास येत आहे. मात्र योग्य नियोजन आणि दूरदृष्टीने या गोष्टीकडे पाहिले तर महाराष्ट्र हे कृषी पर्यटनातून पर्यावरण संवर्धनात एक प्रमुख राज्य म्हणून उदयास येण्यास जास्त वेळ लागणार नाही. आजच्या या धकाधकीच्या जीवनात रोज वेगवेगळे प्रश्न, समस्या व वाढत जाणार्या जबाबदारी, पैसा कमावताना येणारे वेगवेगळ्या प्रकारचे तणाव, भीती, इ. सतत सामोरे जावे लागते. सततची रहदारी, प्रदूषण, बदललेली जीवनशैली व त्यामुळे येणारे वेगवेगळे आजार, रोजचा झगमगाट व आयुष्यातील गरजा पूर्ण करताना होणारी दमछाक, या सर्वांमधून मुक्तता मिळण्यासाठी पुन्हा निर्विकारपणे निसर्गाजवळ जाऊन त्याच्याशी हितगुज करणे व नेहमीच्या कामांमधून थोड्या वेगळ्या पध्दतीने शांतता मिळविण्यासाठी कृषी पर्यटन हा अतिशय उत्तम पर्याय आहे. यातून शेतकऱ्यांना जास्त कमाई तर शहरी

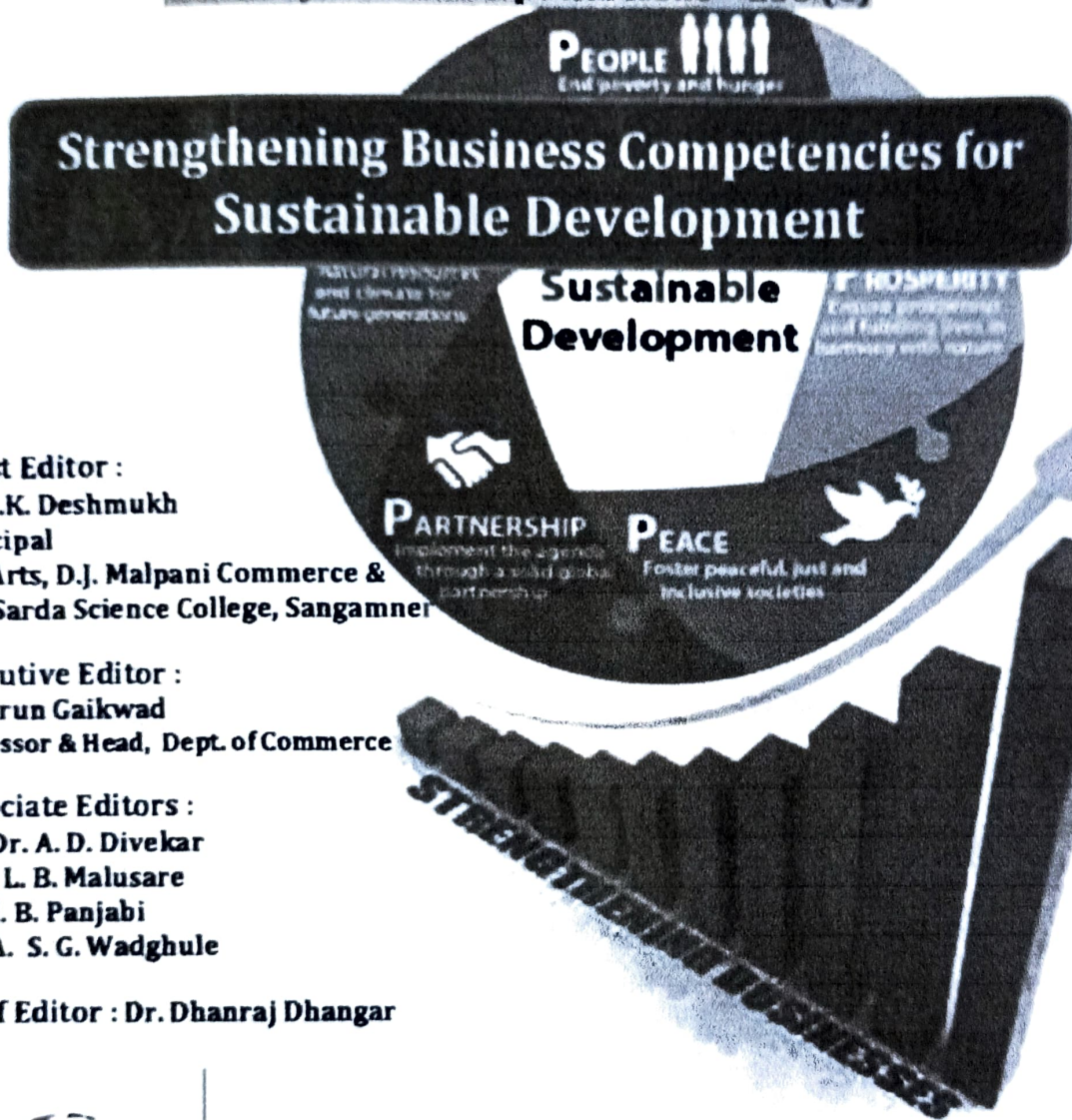
INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2020 Special Issue - 235 (C)

Guest Editor :
Dr. K.K. Deshmukh
Principal
S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce &
B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :
Dr. Arun Gaikwad
Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :
C.A. Dr. A. D. Divekar
Prof. L. B. Malusare
Dr. H. B. Panjabi
C.M.A. S. G. Wadghule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

- This Journal is indexed in :**
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
  - Cosmos Impact Factor (CIF)
  - Global Impact Factor (GIF)
  - International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net **SWATIDHAN PUBLICATIONS**

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page
1	Sustainable Agriculture	Prof. Anil Shinde	04
2	Industrial Policy & Promotion and Foreign Exchange Management Act, 1999	Mr. Ravindra Ratne	10
3	Currency Derivatives in Indian Stock Market	Dr. Nagnath Mane	17
4	A Study of Role Regional Rural Bank in The Rural Development of Maharashtra	Abhilasha R. Dhokate & Dr. R.N. Wakchaure	24
5	Role of Technical Efficiency and Total Quality Management on Growth of Sugar Industry in Ahmednagar District	Ms. Ankita Wagh & Dr. J. D. Talware	29
6	Financial Exclusion to Financial Inclusion: India's Journey Since Independence	Asst. Prof. Mrs. Manisha Vaidya	37
7	Green Marketing: A Changing Scenario of Marketing Strategies in India	Prof. Sandip Pawar	43
8	Impact of Social Media Advertisement on Consumer Buying Behaviour	Sarika Perane & Tejal Unawane	46
9	Significance of Organizational Culture on Working Environment in Business Schools in Pune City	Dr. Nandini Deshpande	51
10	Influences of Consumer Behaviour	Prof. Santosh Waghmare	59
11	College Students Psychology and Behavior Towards Whats Up Usage- An Empirical Analysis	Prof. Dr. Ravindra Gawali, Dr. Nitin Bhand & Prof. Navnath Dighe	65
12	Avenue for Private Sector Banks Through Online Marketing Strategies on Customer Relationship Management	Syed Rahimuddin	73
13	Online Marketing	Prof. Sopan Watpade	79
14	Unleashing the Potential of Social Media Monitoring Tools for Effective Marketing Decisions- A Theoretical Perspectives	Prof. Dr. Ravindra Gawali, Dr. Nitin Bhand & Prof. Navnath Dighe	84
15	Human Resource Management and Higher Education	Smt. Priya Wavikar	89
16	Recent Trends in Business Processes and Challenges Before Human Resource Management in India	Dr. Sunil Joshi	94
17	Opportunities And Challenges of Sustainable Agriculture Development in India	Prof. Navnath Dighe, Prof. Dr. Ravindra Gawali & Dr. Nitin Bhand	98
18	Nashik District Lead Bank's Block Levels Coordination in Agriculture And Sustainability	Satish. Ghotkear	111
19	Impact of Digital Marketing on Consumer Purchasing Behaviour: A Case of Kathmandu Valley	Alka Syangtan, Astha Khadka, Ishmita Mainali, Kabita Adhikari and Ananta Raj Ghimire	115
20	Impact of Credit Risk Management on Profitability of Nepalese Commercial Banks	Amit Kumar Shah, Amrit Aryal, Gaurav Dangl, Subas BK and Sumit Pradhan	127
21	Impact of Financial Performance on Market Price Per Share of Selected Nepalese Commercial Banks	Bimala Kunwar, Jyoti Poddar, Kriti Kumari Sah and Neetu Yadav	140
22	Factors Influencing Consumer Purchase Decision of Mobile Phone in Kathmandu Valley	Jyoti Awal, Karuna Kafle, Anil Prajapati and Meera Thapa	153
23	Sustainable Agriculture Development and Green House Farming in India	Dr. Kailas Jadhav	164
24	A Study of Converged Indian Accounting Standards with IFRS (Ind-As)	Prof. Y. S. Mane	169

Sustainable Agriculture

Prof. Anil N. Shinde

Dr. C. D. Deshmukh College Roha

Tal - Roha, Dist - Raigad.

Email : - anilshinde_geo@gmail.com

Abstract:

Sustainable agriculture is outlined by 3 interactive components economic gain environmental position and social responsibility. It is important that sustainability is embraced within the least levels of the provision chain. Farm practices will have compound effects across the entire provide chain in terribly advanced ways that, each positive and negative. Sustainability could also be a goal. However, a farm ought to not expect to "achieve sustainability." As farm practices become a lot of sustainable, farmers gain a deeper understanding of the natural resources they steward and so the approach this affects their business. A competent operate information of sustainability creates additional opportunities for complete new sustainability practices in agriculture. This in turn will increase the farmer's ability to reply to plug pressures and environmental conditions, and facilitate develop a powerful and resilient business. The profit in sustainable practices is each tangible and intangible. It includes economic gain, environmental stability and social profit. property in agriculture similar to the rotation of the seasons, is also a unending journey, that is why it is so vital to st. work towards this goal.

Introduction:

"the efficient production of safe, high-quality agricultural product, during a way that protects and improves the natural environment, the social and economic conditions of the farmers, their employees and native communities, and safeguards the health and welfare of all farmed species."

"A sustainable agriculture must be economically viable, socially responsible and ecologically sound. The economic, social and ecological are interrelated, and everyone are essential to sustainability. An agriculture that uses up or degrades its natural resources base, or pollutes the natural environment, eventually will lose its ability to provide. It isn't sustainable. An agriculture that may not profitable, a minimum of over time, won't allow its farmers to remain in business. It isn't sustainable. An agriculture that fails to satisfy the requirements of society, as producers and citizens also as consumers, won't be sustained by society. It isn't sustainable. A sustainable agriculture must be all three - ecologically sound, economically viable and socially responsible. And therefore the three must be consonant."

Sustainable development implies economic process alongside the protection of environmental quality, each reinforcing the opposite. The essence of this type of development may be a stable relationship between human activities and therefore the wildlife, which doesn't diminish the prospects for future generations to enjoy a top quality of life a minimum of nearly as good as our own. Many observers believe that participatory democracy, undominated by vested interests, may be a prerequisite for achieving sustainable development. Beyond the Congressional definition, sustainable agriculture has been defined in several ways, for instance

Principal

K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

ISSN No.: 2249-9792

Contemporary Issues in Languages and Humanities

CIJH

- Special Issue on -

Research Methodology In Humanities

Vol-IX Special Issue - 1

February - 2020

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

Index

Sr. No.	Name of the Researcher	Title of the Paper	Page No
1	Dr. Hemlata Mahawat	Research Methodology of Social Sciences in Academic Article	01
2	Archana Rajendra Doifode	Importance of Qualitative Techniques in Humanities	06
3	Poonam Ashok Patil	The Use of Modern Technology for Research in Humanities	12
4	Suresh Muralidhar Bhoys	Importance of Review of Literature in Research	17
5	Vedavati Paranjape-Surve	Click to Probe: Photography as a Research Method	22
6	Dr. Pramod T. Kharate	Employing Methods in Language and Literacy Research	28
7	Ganesh Uttam More	Research Methodology for Language and Literature	32
8	Rajendra Kanhu Doifode	Significant Features of Research in Education	37
9	Dr. Archana Thakur	Research Methods in Humanities: A Case in Geographical Research	45
10	Dr Dhiraj C. Zalte	Importance of Hypothesis in Research	50
11	Anand Jagannath Sanap	Approaches to Translation Studies	54
12	Anil N. Shinde	Evolution of Medical Geography	59
13	Santosh Ramnath Boraste	Importance of Research in Daily Life	64
14	Yogesh Suresh Dambale	Role of Research Methods for Identifying and Reducing the Anxiety of English	66
15	Anil Gaman Ahire	Literature Review; An Overview	69
16	Mahendra Jaywant Khare	संशोधन कार्यात संगणक व माहिती विश्लेषणासाठी उपयोगी SPSS या सॉफ्टवेअरचा उपयोग	74

Evolution of Medical Geography

Anil N. Shinde

Dr. C. D. Deshmukh College, Roha - Tal - Roha, Dist - Raigad

Abstract:

Health is not merely absence of disease or infirmity, it is a state of complete physical, mental and social well-being. In fact, health is dynamic equilibrium between man and his environment. A commission on medical geography was made by international Geographical Union (IGU) and its report was discussed at IGU congress in Washington in 1952. Since then the analysis of health and disease through man-environment relationships has attracted the attention of geographers to work in medical geography. In this context, present article seeks to analyse the development, purpose and field of medical geography. It also attempts to analyse environmental control of disease and susceptibility and prospects of medical geography in India. Finally, it concludes that geographers can make major contributions to help reduce suffering of human health and increasing longevity if they are able to establish causal links between specific disease and environment.

Keywords: Medical Geography

Introduction:

Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely absence of disease or infirmity. It is evident from the definition that there is an extension of elements of health as against sickness. In the modern concept, disease is looked as maladjustment in the delicate balance between man and environment and health as a dynamic equilibrium between them (Park 1994). Disease can't arise without the convergence at a particular point in time and space of two orders of factors: environmental stimulus and response of the tissues. They vary with the locational attributes. In essence, health may be a function, not only of medical care but also of the integrated development of society, natural, and man-made environment. Diseases aren't uniformly distributed over the surface of the world. When a scientific study is formed about the spatial distribution of diseases within which human-being lives in relation to the environment, we approach the sector of medical geography. Realizing the importance of medical geography, the International Geographical Union (IGU) constituted a commission on medical geography and its report was discussed at IGU congress in Washington in 1952. The Commission defined medical geography because the study of geographical factors concerned with cause and effect of health and disease. Since then the analysis of health and disease through man-environment relationships has attracted the attention of geographers to work in medical geography and has emerged as a specialized branch of geography. Levels of health and disease vary by places and over time. Medical geography has to reflect on changing understanding of diseases through time. Like places, diseases (and health) aren't fixed realities but are situated and socially produced especially historical, social, economic, cultural and political contexts (Smith 2005). At the present, there's a growing awareness of the importance and understanding of geographical aspects of human health and diseases. This paper aims at tracing out the historical development, purposes and field of medical geography.

Development of Medical Geography:

A—
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sav. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

One Day Interdisciplinary

NATIONAL SEMINAR

on

“TRENDS IN GEOGRAPHY, COMMERCE, IT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”

29th Feb. 2020.

Organized by

Department of Geography

Sahajeevan Shikshan Sanstha

ICS College, Khed (Dist. Ratnagiri)

MAHARASHTRA- 415 709

(NAAC Re-Accredited with B++ 2.83 Grade)

&

The Bombay Geographical Association

C/O Dept. of Geography, University of Mumbai

Principal

Dr. G.B. Sarang

Convener

Dr. Anita Awati

Editor

Dr. Chandrashekhar Salunkhe

Chief Editor

Mr. Pramod P.Tandale

A

Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

Sr.No.	Name of Author	Title of Paper	Page No.
1.	Dr. Prakash Dongare, Suresh Shetkar Dept. of Geography, NK College Malad Mumbai	History Of Forest Management In India With Special Reference To Konkan Region Of Maharashtra	1
2.	Dr Baishakhi Dutta, Associate Professor R. J. College of Arts, Science & Commerce Ghatkopar (W) Mumbai	Water Scarcity In Mumbai: Need For An Efficient Solution	7
3.	Dr. Anita Awati, Associate Professor ICS. College, Khed (Ratnagiri)	Potential of New Tourism Types in Konkan- A Geographical Study	12
4.	Vilonia Durai Dr. B. B. Sonule Dept. of Geography Univ. of Mumbai	Morphometric And Land Use Land Cover Analysis For Prioritization Of Watershed In Kalu River Basin.	18
5.	Mrs. Deuskar Sanjyot Pritam, S.P. Dnyanasadhana College, Thane Dr. Savitsmita Chawan,	Potentials for Tourism development in Konkan	30
6.	Dr. Madhura Vardam Head, Dept. of Geography DBJ College, Chiplun Dist. Ratnagiri	Role of Weekly Market in Sustainable Development of Rural Area: A Case Study of Kherdi Weekly Market	38
7.	Ramesh H. Gavit, Dr. B. B. Sonule Dept. of Geography ,Univ. of Mumbai	Circle Wise Spatial Distribution of Population in Surgana Tehsil in Nashik District of Maharashtra	45
8.	Dr. Shaikh A.G., Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	Sustaining Agriculture In The Era Of Climate Change In India	51
9.	Ithape Vijay, Assistant Professor, Shree Chhatrapati Mahavidyalay Shrigonda Dist. Ahmednagar	Municipal Solid Waste Management in Emerging Mega Cities: A case study of Pune City	60
10.	Mr. D. D. Bombe, Dr. Vikramsinh S. Pawar, Mr. Suvomoy Pramanik and Mr. Rajiv Das	Geographical Study of Hydro geomorphological Characteristics Of Jamwa Ramgarh Sub Catchment Area	65
11.	Mr. Rajendra M. Shingate, Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	A Comparative Study Of Rainfall In Drought Affected Districts In Maharashtra	74
12.	Miss. Kirti N. Ranjane, Miss. Yamini B. Mewada, Dr. Prakash Dongre	Landuse and Land Cover Changes in Mira-Bhayander Municipal Corporation and Its Impact on Environmental Quality	77
13.	Dr. Rupwate R.L Head Dept. of Geography, BNN College, Bhiwandi	Industrial impact on Urban and Rural area in Thane District	84
14.	Dr. Mansi Kamble, C.R.S.M.College Tetawali, Tal-Dapoli, Dist-Ratnagiri.	Emerging Trends of Eco Tourism - Agro Tourism	89
15.	Dhulgude Abhijeet, Research Scholar, Dr.Zodage S.B. Dept. of Geography, Shivaji University	Trends In Geography, Commerce, It And Sustainable Development	93
16.	Surekha Gavit Research Scholar	Women Empowerment - A Case Study of Women <i>Sarpanch</i> in Khed Tehsil, Dist Ratnagiri	98
17.	Dr. Murlidhar Wagh, Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	Meaning and Main Causes of Global Warming: A Review	101
18.	Sandhya Gore, Indrajit Kadam TBK College of Arts, Commerce & Science, Bharaur A/P Tal-Khed Dist-Ratnagiri	Agro Tourism A new trend in Tourism	104
19.	Prof. Prasad S. Bhanage, Director MSIBM, Khed, Ratnagiri	The Crux of Job Security in The Workers' Satisfaction Level	108
20.	Dr. L. Jagadeesan, Dr. P.Sumathi Assistant Professors, P.G. & Research Department of Commerce, Government Arts College, Dharmapuri, TamilNadu.	Green Marketing and Its Impact On Consumer Buying Behaviour	113

58.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Ajay Jadhav ³	The Impact Of Social Media On Academic Performance Of Selected College Students	278
59.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mr. Vinayak Pujari ² , Miss. Aafya Parkar	Influence Of Gis In Tourism Management System	282
60.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Rohan Parkar ³	A Study Of Data Storage Security Issues In Cloud Computing	285
61.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mrs. Ashwini Salunkhe ² , Mr. Sanket More	A Review on Impact of Smartphone Usage	289
62.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mrs. Vijaya Bhosale ² , Miss. Rasika Karekar ³	The Market Opportunities Of Big Data Technologies	292
63.	Mr. Sahilsh Sutar ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Sachin Bhosale ³	Artificial Intelligence Attacks And Its Security	296
64.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Shailesh Sutar ³	A Review On Best Practices In Mobile Application Development	300
65.	Mr. Sachin S. Bhosale ¹ , Mr. Vinayak I. Pujari ² , Mr. Jatin Karjulkar ³	Artificial Intelligence To Improve Education Challenges	303
66.	Dr. Rajendra Patil ¹ , Mrs. Sajeli Butala ² , Mr. Omkar Kapadi ³	Emerging Trends in Internet of Things	307
67.	Mr. Omkar Kapadi ¹ , Mr. Vinayak Pujari ² , Mr. Sachin Bhosale ³	An Introduction To The Internet Of Things	315
68.	राहुल शांताराम पवार, डी बी.जे. महाविद्यालय, चिपळूण	कास पठार- जैवविविधतेवर पर्यटनाच्या परिणामांचा भौगोलिक अभ्यास	319
69.	डॉ. विष्णु जायभाये, एल.जी.एम. महाविद्यालय, मंडणगड, जि. रत्नागिरी	जलसाक्षरता काळाची गरज	325
70.	डॉ. पुत्रा मोहिते, एस.पी. हेगशेट्टे महाविद्यालय, रत्नागिरी	पश्चिम घाट- जैवसंपत्तीचे धोके व संवर्धनाची गरज	329
71.	प्रा.श्री. शिरीष चंद्रकांत समेळ, वसंतराव नाईक कला व वाणिज्य आणि बॅरिस्टर प.आर.अंतुले विज्ञान महाविद्यालय, म्हसळा	कृषी पर्यटन कोकणातील लोकसंख्येचे स्थलांतर रोखण्याचा नवा आधार	335
72.	डॉ. पराग वसंतराव पिंपळापुरे, बोशी वकील आर्ट्स कॉलेज अँड जी.सी. यु. बी. सायन्स अँड कॉमर्स कॉलेज, गोरगाव-रायगड.	आजच्या युगात पर्यटन एक उदयोन्मुख उद्योग	340
73.	डॉ पी.डी. गाथाडे, लक्ष्मीबाई सिताराम हळबे महाविद्यालय, दोडामार्ग, जि. सिंधुदुर्ग	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील खाणकाम व्यवसायातून होणाऱ्या आर्थिक उलाढालीचा अभ्यास	346
74.	प्रा.अनिब नि.शिंदे डॉ.सी.डी.देशमुख महाविद्यालय रोहा.ता.रोहा. जि.रायगड.	कृषी पर्यटनाचा भौगोलिक अभ्यास	351

A-
Principal
K.E.S. Dr.C.D.Deshmukh
Comm. & Sau. K.G.T Arts
College, Roha - Raigad

कृषी पर्यटनाचा भौगोलिक अभ्यास

प्रा.अनिल नि.शिंदे

डॉ. सी.डी.देशमुख महाविद्यालय रोहा.
ता.रोहा. जि.रायगड.

गोष्टवारा :

कृषी पर्यटन सध्या मोठ्या प्रमाणात नावारूपस येत आहे. या व्यवसायामुळे शेतकरी शेतीतून मिळणाऱ्या पैशा पेक्षा या व्यवसायाच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणात तो पैसा उभारू शकतो. त्यामुळेच कृषी पर्यटनाला वाव मिळता या हेतून शासनाने विविध योजना आणि भविष्यातील या क्षेत्रातील वाढती मागणी याची दखल घेऊन आपल्या कडील प्रत्येक शेतकऱ्याने कृषी पर्यटनास सुरुवात करावी या उद्देशाने शासकीय स्तरावर मोठ्या प्रमाणात योजना राबवल्या जात आहे. खर्चतर कृषी पर्यटन ही परदेशी संकल्पना आहे. ब्राझील, न्यूझीलंड, ऑस्ट्रेलिया या देशात ती खूप लोकप्रिय आहे. आपल्या देशातही आता ही संकल्पना मोठ्या नावारूपास येत आहे. मात्र योग्य नियोजन आणि दूरदृष्टीने या गोष्टीकडे पाहिले तर महाराष्ट्र हे कृषी पर्यटनात एक प्रमुख राज्य म्हणून उदयास येण्यास जास्त वेळ लागणार नाही. आजच्या या धकाधकीच्या जीवनात रोज वेगवेगळे प्रश्न, समस्या व वाढत जाणाऱ्या जबाबदाऱ्या, पैसा कमावताना येणारे वेगवेगळ्या प्रकारचे तणाव, भीती, इत्यादींना सतत सामोरे जावे लागते. सततची रहदारी, प्रदूषण, बदललेली जीवनशैली व त्यामुळे येणारे वेगवेगळे आजार, रोजचा झगमगाट व आयुष्यातील गरजा पूर्ण करताना होणारी दमछाक, या सर्वांमधून मुक्तता मिळण्यासाठी पुन्हा निर्विकारपणे निसर्गाजवळ जाऊन त्याच्याशी हितगुज करणे व नेहमीच्या कामांमधून थोड्या वेगळेपणातून शांतता मिळविण्यासाठी कृषी पर्यटन हा अतिशय उत्तम पर्याय आहे. यातून शेतकऱ्यांना जादा कमाई तर शहरी लोकांना निसर्ग सानिध्यात जाण्याची संधी मिळते.

प्रस्तावना :

“शेती, ग्रामीण जीवन आणि पर्यटन यांचा समन्वय म्हणजे कृषी पर्यटन होय”

कृषी पर्यटन म्हणजे शेतावरील फेरफटका, आपल्या संस्कृतीची ओळख, आनंद, शहरी जीवनशैलीचा उबग आलेल्या लोकांनी काही दिवस शेतकऱ्यांच्या शेतावर जाऊन राहणे व शेतकऱ्याने शहरी लोकांचा सशुल्क पाहुणचार, आदरातिथ्य करणे म्हणजे कृषी पर्यटन होय. कृषी पर्यटनातून ग्रामीण विकास आणि ग्रामीण विकासातून महाराष्ट्राचा विकास या ब्रीद वाक्याला साजेसे कृषी पर्यटन. शेती व्यवसाय जोड व्यवसायी साथ देऊन उत्पादनांत भर घालता येणारा प्रकल्प म्हणजे कृषी पर्यटन होय. कृषी पर्यटन या व्यवसायाची सुरुवात जगात ऑस्ट्रेलिया येथे सुमारे ६५ वर्षांपूर्वी झाली. तर महाराष्ट्रात प्रथम बारामती येथे कृषीतज्ञ स्व.आप्पासाहेब पवार यांनी केली शेतीमधील नवीन्यापूर्ण प्रयोग, कृषी संशोधन पाहण्यासाठी येणाऱ्या लोकांना निशुल्क राहण्याची, भोजनाची सोय याच ठिकाणी

CONTENTS OF ENGLISH PART - II

S. No.	Title & Author	Page No.
10	Approaches to Women Empowerment: Bihar Perspective Dr. Suresh Kumar Roy	58-63
11	The Work of Gopal Krishna Gokhale Relating to the Hindi People in South Africa Dr. Atul A. Ohal	64-69
12	Natural Indicator Extracted from Flower Petals Dr. Rupali A. Gulalkari	70-75
13	A Study of Vigilance System for Addressing the Violence of Female Sex Workers of Nasik City Dr. Girija Ranasing Thakur Mr. Ravindra Pawar Dr. B. D. Kokate	76-84
14	A Analytical Study of Agro-Tourism in Maharashtra Prof. Anil N. Shinde	58-89
15	A Critical Analysis of Ruskin Bond's Short Story 'The Thief', in the light of Emotional Intelligence Dr. Shivraj N. Kombe	90-94
16	Awareness of Home Science among Junior College Students: A Comparative Study between Aurangabad and Parbhani District in Marathwada Region Ms. Sandhya P. Powale Dr. Surekha Gaikwad	95-101
17	Planning For Strength - Power Training in Track and Field Dr. Bhagwat Vinayak Bajrang	102-108
18	British Colonialism in India Dr. Sambhaji Sopanrao Darade	109-111
19	The Buddhist Community Leader Development Guideline by Buddhist Peaceful Means in Maharashtra, India Nattakit Chaichalermmongkhon Asst. Prof. Khanthong Watthanapradith	112-120

14. A Analytical Study of Agro-Tourism in Maharashtra

Prof. Anil N. Shinde

Dr. C. D. Deshmukh College Roha, Dist. Raigad

Abstract

Agri-tourism is currently coming in a big way. Because of this business, the farmer can make more money through this business than he can get from farming. Because of its potential for agricultural tourism, the government has been implementing a large number of schemes at the government level to initiate agricultural tourism with every farmer because of the various schemes and increasing demand in this area. Agricultural tourism is a foreign concept. It is very popular in Brazil, New Zealand, and Australia. This is a big name in our country now. But if you look at this with proper planning and foresight, it will not take long for Maharashtra to emerge as a major state in agricultural tourism. Let's face it. Agricultural tourism is a great alternative to relentlessly coming back to nature to get rid of all the constant traffic, pollution, changing lifestyles and the various diseases that come with it, the daily flickering and whims of life. This gives farmers more income and gives urban people a chance to go to nature.

Introduction

"Agricultural tourism is a combination of agriculture, rural life, and tourism."

Agricultural tourism is tourism of the farm, the identity of our culture, the happiness, the people who have grown accustomed to the urban lifestyle, live on the farmer's farm for some days and agricultural tourism is the hospitality paid by the farmer by the farmer. Agricultural tourism in line with this sentence, rural development through agricultural tourism and development of Maharashtra through rural development. Agribusiness is an agricultural project that supports the production of agricultural tourism. Agricultural tourism started in Australia around the world about two years ago. In Maharashtra, the first agricultural experiment in Baramati, by the late Shree Appasaheb Pawar, was done in this place. However, admission is being done by charging a fee. This is widely known as the tour of agriculture studies. People are turning to tourism as the biggest business. It is mainly because of the large number of agrarian

